Lietas Nr. A420401313
Lietas arhīva Nr. A42-01091-14/11

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2014. gada 13. februārī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā tiesnese Inga Putra,

piedaloties pieteicējam /pers. B/, atbildētājas Saulkrastu novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Saulkrastu novada domes pārstāvēm /pers. C/ un /pers. D/ un trešajai personai ar patstāvīgiem prasījumiem /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Saulkrastu novada domes 2013. gada 24. aprīļa lēmuma Nr. 5 (protokols § 19) atcelšanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Ar Saulkrastu novada domes 2013. gada 24. aprīļa lēmumu Nr. 5 (protokols § 19) (turpmāk – Lēmums) pieteicējam uzlikts pienākums līdz 2013. gada 1. augustam nodrošināt nekustamā īpašuma /adrese/ žoga caurredzamību atbilstoši 2012. gada 31. oktobra saistošo noteikumu Nr. 17 „Saulkrastu novada teritorijas plānojums 2012. –2024. gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa" (turpmāk – Noteikumi Nr. 17) 204.6. punkta prasībām.

Lēmumā norādīts, ka jautājums par žogu starp pieteicējas un trešās personas īpašumiem jau izskatīts pašvaldības Tautsaimniecības, attīstības un vides komitejas 2011. gada 14. septembra sēdē. /pers. F/ /adrese/ tika apsekots. Ar Saulkrastu būvvaldes 2011. gada 10. oktobra vēstuli pieteicējam uzdots līdz 2012. gada 17. janvārim saskaņot žoga veidu ar /pers. E/ vai arī nodrošināt žoga caurredzamību atbilstoši Saulkrastu pilsētas un lauku teritoriju teritorijas plānojuma, kas apstiprināts 2007. gada 27. jūnijā (turpmāk – 2007. gada Apbūves noteikumi) 2.8.1. (3) punkta prasībām. Minētajā termiņā pieteicējs tam uzliktos pienākumus nav izpildījis.

2012. gada 28. jūnijā būvinspektors veica īpašuma /adrese/ pārbaudi un sastādīja atzinumu Nr. 46, norādot, ka žogs neatbilst 2007. gada Apbūves noteikumu 2.8.1. punkta prasībām. Kaimiņi līdz šim nav vienojušies par žogu. /pers. E/ pieprasa sakārtot žogu atbilstoši normatīvajiem aktiem.

2013. gada 31. oktobrī pieņemti Noteikumi Nr. 17, kuru 204.6. punkts noteic, ka žogu augstumu un caurredzamību nosaka perpendikulāri pret žoga plakni, atkarībā no žoga augstuma līdz 1 m augstam žogam – bez ierobežojumiem; no 1 m līdz 1,80 m augstam žogam – jānodrošina vismaz 30% caurredzamība.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīts, ka pieteicējs žogu starp nekustamajiem īpašumiem /adrese un adrese/ uzbūvējis par saviem līdzekļiem, jo /pers. E/ atteicās piedalīties žoga būvniecībā. Žoga nesošā konstrukcija tika uzbūvētā pirms dzīvojamās mājas nodošanas ekspluatācijā, savukārt koka daļas starp žoga balstiem ievietotas 2010. gada vasarā. 2007. gada Apbūves noteikumos nav precīzi noteikts, kā nosaka žoga caurredzamību, kādā leņķī tas darāms. Pieteicēja uzbūvētais žogs 30 – 40° ir pietiekami caurredzams. Tāpat nav iespējams fiksēt žoga augstumu, jo apbūves gabals atrodas nogāzē ar kritumu, turklāt žoga posmi izbūvēti pakāpienu veidā un koka vairogi veidoti pusloka formā. Ņemot vērā minēto, žogs atbilda tobrīd spēkā esošajiem 2007. gada Apbūves noteikumiem.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemti Saulkrastu novada domes rakstveida paskaidrojumi. Atbildētāja pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

[4]Ar Administratīvās rajona tiesas tiesnese 2013. gada 8. oktobra lēmumu /pers. E/ piešķirts trešās personas ar patstāvīgiem prasījumiem statuss. Trešā persona pieteikumā lūdz Lēmumu atcelt, jo nepiekrīt ne Lēmuma motivācijai, ne rezolutīvajai daļai, lūdz tiesu uzlikt pienākumu pašvaldībai izdot cita satura administratīvo aktu. Pieteikumā norādīts, ka Lēmums ir nepilnīgs, jo ir ignorēts lūgums izvērtēt grunts uzbēršanu, dabīgā virszemes ūdens tecējuma izjaukšanu, kā arī izvērtēt to, ka ēka ar logu atrodas tuvāk kaimiņu zemes gabalam, nekā to pieļauj normatīvie akti, ēkas augstums un tā projekcija attiecībā pret kaimiņu zemes gabalu pārsniedz noteikto augstumu. Trešā persona norāda, ka Lēmumā nepamatoti pieteicējai uzlikts pienākums sakārtot žogu atbilstoši Noteikumiem Nr. 17, jo tie neattiecas uz 2010. gadā uzceltu žogu.

[5] Atbildētāja par trešās personas pieteikumu rakstveidā norādījusi, ka to neatzīst. Atbildētāja papildus paskaidro, ka par grunts uzbēršanu, reljefa maiņu un grāvja aizrakšanu, kā arī ēkas /adrese/, atrašanos un augstumu pašvaldība ir paudusi savu viedokli 2013. gada 29. maija lēmumā (prot. Nr. 7, § 49) *(lietas 87.-91. lapa)*.

Pieteicējs trešās personas pieteikumā izvirzītajām prasībām nepiekrīt.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumu, pamatojoties uz tajā minētajiem argumentiem. Papildus paskaidroja, ka faktiski izvēlējies žogam standarta modeli, ko plaši izmantoja žoga būvētāji. Žoga aptuvenais augstums ir no 1,4 līdz 1,8 m, žoga stabu augstums var sasniegt 1,9 m. Dēlīši žogā ir salikti pamīšus, un $45^0$ leņķī caurredzamība ir ļoti laba. Žogs ir uzcelts atbilstoši 2007. gada apbūves noteikumu prasībām, un nav pamata to pārbūvēt.

Trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem /pers. E/ tiesas sēdē norādīja, ka Lēmumā nav izvērtēta šādu pieteicēja darbību atbilstība normatīvajiem aktiem: grunts uzbēršana, žoga nelikumība, ēkas novietojums pret žogu, ēkas augstums, kā arī ēkas loga neatbilstība un komunikāciju izvietojums pie žoga. Turklāt pieteicēja netika uzaicināta uz administratīvās lietas izskatīšanu, kā arī būvvalde nav veikusi žoga ekspertīzi, kuru pieprasīja /pers. E/.

Atbildētājas pārstāve pieteikumus neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos izteiktajiem apsvērumiem. Paskaidroja, ka ar Lēmumu pieteicējam uzdots novērst žoga necaurredzamību, jo, ja nostājas perpendikulāri pret žogu, tad tas ir necaurredzams. Atbilstoši 2007. gada Apbūves noteikumiem, ja būvnieks izvēlējās tādu žogu, kādu pieļāva pašvaldības saistošie noteikumi, tad vizuālā izskata saskaņojumi nebija nepieciešami.

**Motīvu daļa**

[7] Tiesa, izvērtējot administratīvās lietas materiālus kopsakarā ar pieteikumā norādītajiem argumentiem, trešās personas pieteikumā norādītajiem argumentiem un tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, atzīst, ka /pers. B/ un trešās personas ar patstāvīgiem prasījumiem /pers. E/ pieteikums daļā par Lēmuma atcelšanu ir apmierināms, bet trešās personas pieteikums daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izdot cita satura administratīvo aktu noraidāms.

[8] No lietas materiāliem konstatējams, ka 2010. gada 17. februārī, pieņemot ekspluatācijā dzīvojamo māju /adrese/, teritorijas labiekārtošanas darbi, tajā skaitā žoga būvniecība, nebija pabeigta. 2007. gada 23. aprīlī Saulkrastu būvvaldē akceptēts tehniskais projekts „Dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas rekonstrukcijas /adrese/", kura sadaļā „Ģenplāns ar labiekārtojumu" tika attēlots žoga novietojums, nenosakot tā vizuālo risinājumu. Pieteicējs noteiktā kartībā saņēmis būvatļauju un nodevis ēku ekspluatācijā. Kā norādīts Lēmumā tiesiski ir pieļaujama situācija, ka dzīvojamo māju var nodot ekspluatācijā pirms projekts pilnībā realizēts attiecībā uz teritorijas labiekārtojumu, tostarp žogu. Tas nozīmē, ka pēc ēkas nodošanas ekspluatācijā žoga būvniecībai nav nepieciešams jauns projekts un būvatļauja, ja žoga būvniecība jau bija paredzēta tehniskajā projektā. Proti, nav pamata izdalīt atsevišķi ēkas būvniecību un teritorijas labiekārtošanu, ja būvvaldē akceptēts projekts par visu ieceri kopumā, un par visu būvniecības ieceri arī izsniegta būvatļauja. Līdz ar to tiesai tāpat kā atbildētājai nav pamata apšaubīt žoga esības un izvietojuma tiesiskumu, bet lietā ir strīds par žoga vizuālo risinājumu.

[9] Atbildētājas ieskatā žoga vizuālajam risinājumam jāatbilst Notikumiem Nr. 17, savukārt pieteicēja ieskatā tam ir jāatbilst un tas arī atbilst 2007. gada Apbūves noteikumiem.

Lietā noskaidrots, par ko strīda nav, ka žogs tika pabeigts 2010. gada vasarā pēc dzīvojamās mājas nodošanas ekspluatācijā. Būvatļauja bija derīga līdz 2010. gada 30. decembrim.

Līdz ar to tiesai jānoskaidro, vai žoga būvniecība 2010. gada vasarā atzīstama par tiesisku. Tikai tad, ja žoga būvniecība neatbilst 2010. gadā spēkā esošajām tiesību normā, pieteicējam ir pamats uzlikt pienākumu nodrošināt žoga atbilstību tām tiesību normā, kuras ir spēkā uz brīdi, kad pieteicējs faktiski veic žoga pārbūvi, novēršot pārkāpumus.

[10] 2010. gadā spēkā bija 2007. gada Apbūves noteikumi, konkrēti prasības žogiem noteica 2.8.1. punkts *(lietas 38. lapa)*.

2007. gada Apbūves noteikumu 2.8.1. (2) punkts noteic, ka, ja kaimiņi nevar vienoties par robežžoga par veidu un augstumu, to ar

lēmumu nosaka Saulkrastu pilsētas dome; 3.8.1. (3) punkts noteic, ka žogu minimālā caurredzamība pilsētas un ciemu teritorijā atkarībā no žoga augstuma ir šāda: a) līdz 1 m augstam žogam – bez ierobežojumiem; b) līdz 1,45 m augstam žogam – 30%; c) līdz 1,75 m augstam žogam – 50%; d) par 1,75 m augstākiem žogiem – 80%; 2.8.1. (7) punkts noteic, ka žogu pamatveidi (galvenie parametri) ir noteikti apbūves noteikumu 1. pielikumā. Cita veida žogus un prettrokšņu sienas būvē, atbilstoši Saulkrastu pilsētas būvvaldē akceptētiem projektiem.

Atbildētājas pārstāve – būvvaldes vadītāja arhitekte tiesas sēdē norādīja, ka 2007. gada Apbūves noteikumi tika piemēroti tādējādi, ka gadījumā, ja tika uzcelts žogs, kas atbilda visām minimālajām prasībām un 1. pielikumā noteiktajiem žoga pamatveidiem, tad žoga vizuālais izskats un augstums ne ar vienu nebija jāsaskaņo.

Tiesas ieskatā, lai pašvaldība atzītu pieteicēja būvniecību par tiesību normām neatbilstošu un attiecībā pret pieteicēju saistībā ar to izdotu kādu nelabvēlīgu administratīvo aktu, atbildētājai pašai ir jāpierāda žoga neatbilstība normatīvajiem aktiem, proti, tieši būvvaldei bijā jādod atzinums, cik augsts ir žogs, cik liela ir tā caurredzamība, un vai tas atbilst/neatbilst apbūves noteikumos iekļautajiem žogu pamatveidiem.

Pieteicējs apgalvo, ka žoga vizuālais izskats atbilst 2007. gada Apbūves noteikumu minimālajām prasībām.

Tiesa savukārt nevienā no lietā esošajiem dokumentiem, ko sagavatojusi atbildētāja, neatrod informāciju par pretējo. Saulkrastu būvvaldes 2012. gada 28. jūnija atzinumā Nr. 46 norādīts, ka žoga augstums un veids nav saskaņots ar kaimiņu. Savukārt Saulkrastu būvvaldes 2011. gada 14. jūnija atzinumā *(lietas 53. lapa)* norādīts, ka žoga augstums ir mainīgs, vizuāli robežās no 1,60 m līdz 1,90 m (būvvaldes rīcībā nav verificēta mērinstrumenta). 2011. gada 10. oktobra vēstulē pieteicējam *(lietas 39. lapa)* atbildētāja norādījusi, ka pieteicējam jāsaskaņo žoga augstums ar kaimiņu vai jāsamazina žoga augstums un jāpalielina caurredzamība atbilstoši 2007. gada Apbūves noteikumu 2.8.1. punkta prasībā. Proti, no neviena iepriekš minētā dokumenta nav nepārprotami skaidrs, cik tad liela ir žoga caurredzamība, kādā veidā un uz kāda pamata caurredzamības procents noteikts, tāpat tiesas ieskatā būvvaldes speciālistam ir jānoteic žoga augstums, kurš ņemams par atskaites punktu caurredzamības aprēķināšanai, ja žogs ir izbūvēts nogāzē ar samērā stāvu kritumu. Tiesas sēdē atbildētājas pārstāves norādīja, ka žoga caurredzamība perpendikulāri pret žoga plakni ir 0%. Taču tiesa nevar nepiekrist pieteicējam, ka 2007. gada Apbūves noteikumi nenoteic, kādā veidā un kādā leņķī nosaka žoga caurredzamību. Žoga caurredzamības noteikšana perpendikulāri pret žoga plakni paredzēta tikai Noteikumos Nr. 17. Taču šādu noteikumu izdošana nenozīmē, ka būvvaldei būtu pamats šādā veidā pārbaudīt visus pašvaldības teritorijā esošos žogus, kas uzcelti līdz Noteikumu Nr. 17 spēkā stāšanās brīdim, jo tas būtu pretrunā tiesiskās noteiktības principam.

[11] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka iestāde nav noskaidrojusi lietā visus faktiskos apstākļus, kuriem būtu nozīme lietas izlemšanā no tiesību viedokļa, proti, tiesa nevar atzīt par pamatotu Lēmumu, ar kuru uzlikts pienākums žogu sakārtot atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ja Lēmumā nav konstatēts, kas tieši konkrētām prasībām neatbilst. Iestāde nav noskaidrojusi visus būtiskos faktiskos apstākļus, kā rezultātā nav iespējams viennozīmīgi noteikt, kura tiesību norma attiecībā uz pieteicēju jāpiemēro – 2007. gada Apbūves noteikumi vai Noteikumi Nr. 17.

Tiesas ieskatā atzīstams, ka Lēmums nav pamatots, un šis pamatojuma trūkums atzīstams par tik būtisku, kas varēja novest pie nepareiza Lēmuma pieņemšanas.

Līdz ar to /pers. B/ pieteikums ir apmierināms, un Lēmums ir atceļams no pieņemšanas brīža.

[12] Trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem lūdza tiesu Lēmumu atcelt, jo tas ir prettiesisks, proti, tiesību normām neatbilst gan motīvu daļa par žoga būvniecības tiesiskumu, gan rezolutīvā daļa. Taču trešā persona vienlaicīgi lūdza tiesu uzlikt pienākumu atbildētājai atkārtoti izvērtēt trešās personas 2013. gada 24. aprīļa iesniegumu un izdot cita satura administratīvo aktu. Trešā persona norāda, ka Lēmumā vispār nav izvērtēti trešās personas argumenti par grāvja aizrakšanu, grunts uzbēršanu, reljefa maiņu, ēkas novietojumu un augstumu un loga izvietojumu attiecībā pret žogu, kā arī komunikāciju izvietošanu pie žoga.

Tā kā tiesa jau atzinusi, ka Lēmums ir atceļams, ir pamats atzīt, ka arī trešās personas prasījums daļā par Lēmuma atcelšanu ir apmierināms.

Tiesai jāizvērtē, vai ir pamats apmierināt trešās personas prasījumu par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izdot cita satura administratīvo aktu.

No Lēmuma secināms, ka tas izdots, pamatojoties uz trešās personas 2013. gada 14. marta iesniegumu. Tiesa, novērtējot iesnieguma saturu *(lietas 27. lapa),* atzīst, ka atbildētāja pamatoti papildus lūgumam atjaunot apstrīdēšanas termiņu būvatļaujai un aktam par ēkas pieņemšanu ekspluatācijā un papildus šo administratīvo aktu apstrīdēšanai identificējusi vēl vienu trešās personas prasību – sakārtot žoga būvniecību atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Prasība pārvērtēt ēkas atrašanos zemes gabalā, tās augstumu un loga izvietošanu nav pamatota, jo šādu prasījumu izvērtēšana ir saistīta ar būvatļaujas un akta par ēkas pieņemšanu ekspluatācijā apstrīdēšanu. Tiesiskā stabilitāte šajā jautājumā ir iestājusies. Tiesa, tāpat kā atbildētāja, nav atjaunojusi termiņu būvatļaujas un akta par ēka pieņemšanu ekspluatācijā apstrīdēšanai. Nav pamatots trešās personas arguments, ka Lēmumā nav izvērtēta komunikāciju izvietošana pie paša žoga. No 2013. gada 14. marta iesnieguma nav konstatējams, ka trešā persona attiecībā uz komunikāciju izvietošanu kādas pretenzijas būtu atbildētājai jau izvirzījusi, savukārt ja komunikāciju izvietojums noticis jau būvniecības procesa ietvaros saskaņā ar izsniegto būvatļauju, tad arī attiecībā uz to trešā persona ir zaudējusi tiesības celt iebildumus.

Attiecībā par pārējām trešās personas pretenzijām par grāvja aizbēršanu, grunts uzbēršanu, reljefa maiņu un eksperta izdevumu atlīdzināšanu tiesa norāda, ka iesniegumi ar līdzīga satura pretenzijām pašvaldībā jau bija saņemti iepriekš, par ko Saulkrastu novada dome 2013. gada 29. maijā pieņēmusi lēmumu Nr. 7 (§ 49).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka nav pamata uzlikt pienākumu pašvaldībai vēlreiz izvērtēt trešās personas 2013. gada 14. marta iesniegumu un izdot cita satura administratīvo aktu, līdz ar to šajā daļā trešās personas pieteikums ir noraidāms.

[13] Trešā persona uzskata, ka atbildētājai bija jāaicina trešā persona uz lietas izskatīšanu.

Administratīvā procesa likuma 62. panta pirmā daļa noteic, ka, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam un trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta un trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā.

Attiecinot minēto tiesību normu uz izskatāmo lietu, atzīstams, ka trešās personas pretenzijas nav pamatotas. Likumdevējs nav noteicis, ka personas viedokļa noskaidrošana var notikt tikai mutvārdos iestādē uz vietas, līdz ar to atzīstams, ka viedokļa un argumentu noskaidrošana var notikt lietā arī rakstveidā. Tiesas ieskatā atbildētājas rīcībā pirms Lēmuma pieņemšanas bija trešās personas viedoklis un argumenti par žoga tiesiskumu.

[14] Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmā daļa noteic, ka, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Pieteicējs par pieteikumu samaksājis valsts nodevu Ls 20 *(*28,46 *euro) (lietas 9. lapa).*

Trešā persona par pieteikumu samaksājusi valsts nodevu Ls 20 (28,46 *euro) (lietas 69., 70. lapa).*

Tā kā pieteicēja pieteikums apmierināts pilnībā, bet trešās personas pieteikums apmierināts daļēji, valsts nodevas piespriežamas no Saulkrastu novada pašvaldības par labu pieteicējam un trešajai personai.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. pantu, 246.-251. pantu, 253. pantu un 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

**nosprieda**

**apmierināt** /pers. B/ pieteikumu par Saulkrastu novada domes 2013. gada 24. aprīļa lēmuma Nr. 5 (protokols § 19) atcelšanu.

**Apmierināt** trešās personas ar patstāvīgiem prasījumiem /pers. E/ pieteikumu daļā par Saulkrastu novada domes 2013. gada 24. aprīļa lēmuma Nr. 5 (protokols § 19) atcelšanu.

**Atcelt** Saulkrastu novada domes 2013. gada 24. aprīļa lēmumu Nr. 5 (protokols § 19) no pieņemšanas brīža.

**Noraidīt** trešās personas ar patstāvīgiem prasījumiem /pers. E/ pieteikumu pārējā daļā.

**Piedzīt** no Saulkrastu novada pašvaldības par labu /pers. B/ un /pers. E/ samaksāto valsts nodevu katram 28,46 *euro.*

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I. Putra